

Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi sähkömarkkinalain muuttamisesta ja eräistä sähkökaupan keskitetyn tiedonvaihdon palvelujen käyttöönottoon liittyvistä määräaikaisista toimenpiteistä

Asia

Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi sähkömarkkinalain muuttamisesta ja eräistä sähkökaupan keskitetyn tiedonvaihdon palvelujen käyttöönottoon liittyvistä määräaikaisista toimenpiteistä (HE 116/2021 vp).

Valiokuntakäsittely

Valiokunnan mietintö: Talousvaliokunta (TaVM 24/2021 vp).

Päätös

Eduskunta on hyväksynyt seuraavat lait:

Laki

sähkömarkkinalain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan sähkömarkkinalain (588/2013) 22 §, 71 §:n 2 momentti ja 75 a §, sellaisina kuin niistä ovat 22 § osaksi laissa 108/2019 ja 75 a § laissa 108/2019, sekä
lisätään 3 §:ään, sellaisena kuin se on osaksi laeissa 1430/2014, 108/2019 ja 730/2021, uusi 25 a—25 c kohta sekä 71 §:ään uusi 3 ja 4 momentti seuraavasti:

3 §

Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

25 a) *parhaalla käytettävissä olevalla tekniikalla*, kun on kyse tietosuojasta ja -turvasta älykkäissä mittausympäristössä, tehokkaimpia, edistyneimpiä ja parhaiten käytäntöön soveltuvia tekniikoita, jotka lähtökohtaisesti muodostavat perustan Euroopan unionin tietosuoja- ja tietoturvasäännösten noudattamiselle;

Eduskunnan vastaus EV 135/2021 vp

25 b) *mittausalueella* kantaverkkoa, suurjännitteistä jakeluverkkoa, jakeluverkkoa, suljettua jakeluverkkoa ja niiden osaa sekä sellaista kiinteistön tai sitä vastaavan kiinteistöryhmän sisäistä sähköverkkoa, joka muodostaa oman selvitysalueensa taseselvityksessä;

25 c) *rajapistemittauksella* kahden mittausalueen välillä siirrettävän sähkön määrän mittamista;

22 §

Verkonhaltijan tehtävät sähkötoimitusten mittauksessa

Verkonhaltijan on järjestettävä sähköverkossaan taseselvityksen ja laskutuksen perustana oleva sähkötoimitusten mittaus sekä mittautietojen rekisteröinti ja ilmoittaminen sähkömarkkinoiden osapuolille. Taseselvityksessä ja laskutuksessa tarvittavat mittautiedot on ilmoitettava sähkökäyttöpaikka- tai mittauskohtaisesti.

Verkonhaltijan on huolehdittava mittausjärjestelmiensä ja mittautietojen tiedonsiirron asianmukaisesta kyberturvallisuudesta. Verkonhaltijan on mittausjärjestelmiensä ja mittautietojen tiedonsiirron korkeatasoisen kyberturvallisuuden varmistamiseksi otettava asianmukaisesti huomioon paras käytettävissä oleva tekniikka suhteutettuna järjestelmien hankinnasta ja käytöstä aiheutuviin kustannuksiin.

Verkonhaltijan on mittauspalvelua järjestäessään pyrittävä edistämään verkon käyttäjien tehokasta ja säästäväistä sähkökäyttöä sekä sähkökäytön ohjausmahdollisuuksien hyödyntämistä. Loppukäyttäjille on ennen mittauslaitteiston asentamista annettava asianmukaista neuvontaa ja tietoa mittauslaitteiston hyödyntämisestä sekä henkilötietojen keräämisestä ja käsittelystä Euroopan unionin tietosuojalainsäädännön sekä sitä täydentävän kansallisen lainsäädännön mukaisesti.

Verkonhaltija voi tarjota mittauspalvelua joko omana työnä tai hankkia palvelun. Palvelu voidaan hankkia tällöin myös muulta sähkömarkkinoiden osapuolelta.

Jos verkon käyttäjä tai sähkövaraston haltija tilaa verkkonhaltijalta säädetyt vaatimukset ylittävän mittauspalvelun, verkkonhaltija voi veloittaa palvelun tilaajalta tällaisesta mittauspalvelusta aiheutuvat kohtuulliset kustannukset.

Tarkempia säännöksiä sähkötoimitusten mittauksesta sähköverkoissa annetaan valtioneuvoston asetuksella. Säännökset voivat koskea:

- 1) sähkökäyttöpaikan, voimalaitoksen ja sähkövaraston varustamista mittauslaitteistolla;
- 2) rajapistemittauksia;
- 3) mittauslaitteistolle ja -järjestelmälle asetettavia vaatimuksia;
- 4) mittauslaitteiston lukemista;
- 5) mittautiedon toimittamista sähkömarkkinoiden osapuolien hyödynnettäväksi;
- 6) mittauspalveluissa käytettävää aikaajotusta.

71 §

Sähkön mittaus kiinteistön sisäisessä sähköverkossa

Loppukäyttäjällä on oikeus ilman erillistä korvausta saada käyttöönsä omaa sähkönkulutustaan koskeva mittautieto, jonka kiinteistönhaltija on kerännyt loppukäyttäjän hallinnassa olevan

Eduskunnan vastaus EV 135/2021 vp

huoneiston tai tilan mittauslaitteistosta. Loppukäyttäjällä on oikeus saada käyttöönsä tiedot hallinnassaan olevan huoneiston tai tilan mitatusta sähkönkulutuksesta myös siinä tapauksessa, että sähkönoston laskutus ei hänen osaltaan perustu mitattuun sähkönkulutukseen.

Jos kiinteistön tai sitä vastaavan kiinteistöryhmän sisäisestä sähköverkosta muodostetaan mittausalue, rajapistemittauksen järjestämisestä vastuussa oleva verkonhaltija ja kiinteistönhaltija voivat sopia, että kiinteistönhaltija järjestää sähköverkon ja kiinteistöverkon välisen rajapistemittauksen. Kiinteistönhaltija voi tuottaa rajapistemittauksen tällöin joko omana työnä tai hankkia sen palveluna.

Tarkempia säännöksiä sähkötoimitusten mittauksesta kiinteistön tai sitä vastaavan kiinteistöryhmän sisäisessä sähköverkossa annetaan valtioneuvoston asetuksella. Säännökset voivat koskea:

- 1) huoneiston tai tilan varustamista mittauslaitteistolla;
- 2) mittauslaitteistolle ja -järjestelmälle asetettavia vaatimuksia;
- 3) mittauslaitteiston lukemista;
- 4) mittautiedon toimittamista loppukäyttäjien ja sähkömarkkinoiden osapuolien hyödynnettäväksi;
- 5) mittauspalveluissa käytettävää aikajaotusta;
- 6) rajapistemittausta.

75 a §

Velvollisuus käyttää sähkökaupan keskitetyn tiedonvaihdon palveluita

Vähittäismyyjän ja jakeluverkonhaltijan, joka harjoittaa sähköverkkotoimintaa jakeluverkossa, on käytettävä sähkökaupan keskitetyn tiedonvaihdon palveluita sekä huolehdittava siitä, että sen tietojärjestelmät ja tiedonsiirtoon käyttämät järjestelmät toimivat yhteensopivasti sähkökaupan keskitetyn tiedonvaihdon yksikön tietojärjestelmien kanssa. Vähittäismyyjän ja jakeluverkonhaltijan on huolehdittava vastuulleen kuuluvan, sähkökaupan keskitetyn tiedonvaihdon yksikölle toimittamansa tiedon virheettömyydestä sekä toimittamansa virheellisen tiedon korjaamisesta viipymättä.

Muun kuin 1 momentissa tarkoitetun verkonhaltijan, jonka sähköverkossa on yhteinen rajapistemittaus jakeluverkon muodostaman mittausalueen kanssa, sekä kiinteistönhaltijan, jonka kiinteistön tai sitä vastaavan kiinteistöryhmän sisäinen sähköverkko muodostaa mittausalueen, jolla on yhteinen rajapistemittaus jakeluverkon muodostaman mittausalueen kanssa, on järjestettävä mainittuun rajapistemittaukseen liittyvä tiedonvaihto sähkökaupan keskitetyn tiedonvaihdon yksikön kanssa. Rajapistemittauksen järjestämisestä vastuussa olevan verkonhaltijan tai kiinteistönhaltijan on huolehdittava siitä, että sen vastuulla olevat järjestelmät, joita käytetään mainitun rajapistemittauksen tiedonsiirrossa, toimivat yhteensopivasti sähkökaupan keskitetyn tiedonvaihdon yksikön tietojärjestelmien kanssa. Verkonhaltijan ja kiinteistönhaltijan on huolehdittava vastuulleen kuuluvan, sähkökaupan keskitetyn tiedonvaihdon yksikölle toimittamansa mittautiedon virheettömyydestä sekä toimittamansa virheellisen mittautiedon korjaamisesta viipymättä.

Vähittäismyyjän, 1 ja 2 momentissa tarkoitetun verkonhaltijan ja 2 momentissa tarkoitetun kiinteistönhaltijan on rekisteröidyttävä käyttämänsä palvelun käyttäjäksi sähkökaupan keskitetyn tiedonvaihdon yksikössä. Sähkökaupan keskitetyn tiedonvaihdon yksikön on hyväksyttävä vähittäismyyjän, verkonhaltijan ja kiinteistönhaltijan rekisteröityminen, jos tämä täyttää sen säh-

Eduskunnan vastaus EV 135/2021 vp

köjärjestämässä harjoittaman toiminnan edellyttämät 1 ja 2 momentissa tarkoitetut vaatimukset tietojärjestelmien ja tiedonsiirtoon käytettyjen järjestelmien yhteensopivuudesta ja on solminut käyttämäänsä palvelua koskevan palvelusopimuksen, jonka ehdot Energiavirasto on vahvistanut sähkö- ja maakaasumarkkinoiden valvonnasta annetun lain 10 §:n mukaisesti. Rekisteröityminen on tehtävä ennen kuin:

- 1) vähittäismyyjä aloittaa sähkösovimusten tarjoamisen loppukäyttäjille;
- 2) jakeluverkonhaltija aloittaa jakeluverkkotoiminnan harjoittamisen jakeluverkossa;
- 3) 2 momentissa tarkoitetusta sähköverkosta tai kiinteistön tai sitä vastaavan kiinteistöryhmän sisäisestä sähköverkosta muodostetaan mainitussa momentissa tarkoitettu mittausalue.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Mitä 75 a §:n 3 momentissa säädetään, sovelletaan myös vähittäismyyjään, verkonhaltijaan ja kiinteistönhaltijaan, joka harjoittaa lain voimaantullessa mainitun pykälän 1 ja 2 momentissa tarkoitettua toimintaa, paitsi jos se ei jatka toimintaa sähkökaupan keskitetyn tiedonvaihdon palvelujen käyttöönoton jälkeen.

Laki

eräistä sähkökaupan keskitetyn tiedonvaihdon palvelujen käyttöönottoon liittyvistä määräaikaista toimenpiteistä

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 §

Sähkökaupan keskitetyn tiedonvaihdon palvelujen käyttöönottojako

Tässä laissa säädetään sähkömarkkinalain (588/2013) 49 a §:ssä tarkoitettujen sähkökaupan keskitetyn tiedonvaihdon palvelujen käyttöönottojaksoista. Käyttöönottojakson pituus on viisi kuukautta ja se alkaa 1 päivänä marraskuuta 2021 ja päättyy 31 päivänä maaliskuuta 2022.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan lyhentää käyttöönottojaksoa, keskeyttää se tai siirtää sen ajankohtaa siten, että käyttöönottojakso päättyy viimeistään lain voimassaolon päättyessä. Käyttöönottojakson keskeyttämisen ja sen ajankohdan siirtämisen edellytyksenä on, että sähkökaupan keskitetyn tiedonvaihdon palvelujen käyttöönotossa on ilmennyt niin merkittäviä ongelmia, että käyttöönoton keskeyttäminen tai siirtäminen on välttämätöntä.

Eduskunnan vastaus EV 135/2021 vp

2 §

Sähkökaupan keskitetyn tiedonvaihdon palvelujen käyttäjien rekisteröityminen käyttöönottojakson aikana

Sähkömarkkinalain 75 a §:n säännöstä sähkökaupan keskitetyn tiedonvaihdon palvelujen käyttäjäksi rekisteröitymisestä ei sovelleta käyttöönottojakson aikana, kun kysymyksessä on:

- 1) vähittäismyyjän tai jakeluverkonhaltijan rekisteröityminen käyttäjäksi;
- 2) rekisteröityneiden vähittäismyyjien sulautumisessa syntyvän vähittäismyyjän rekisteröityminen käyttäjäksi ja rekisteröityneen vähittäismyyjän jakautumisessa syntyvien vähittäismyyjien rekisteröityminen käyttäjäksi;
- 3) rekisteröityneen vähittäismyyjän tekemä rekisteröinnin irtisanominen;
- 4) rekisteröityneiden jakeluverkonhaltijoiden sulautumisessa syntyvän jakeluverkonhaltijan rekisteröityminen käyttäjäksi ja rekisteröityneen jakeluverkonhaltijan jakautumisessa syntyvien jakeluverkonhaltijoiden rekisteröityminen käyttäjäksi;
- 5) sähkömarkkinalain 3 §:n 25 b kohdassa tarkoitettujen mittausalueiden tai niiden muutosten rekisteröinti.

Sähkökaupan keskitetyn tiedonvaihdon palvelujen käyttäjäksi rekisteröitynyt vähittäismyyjä voi 1 momentin estämättä päättää vähittäismyyntitoimintansa käyttöönottojakson aikana 4 §:n mukaisesti.

Järjestelmävastaavan kantaverkonhaltijan on 1 momentin estämättä hyväksyttävä käyttöönottojakson aikana sähkömarkkinalain 75 a §:ssä tarkoitetun vähittäismyyjän ja jakeluverkonhaltijan rekisteröityminen sähkökaupan keskitetyn tiedonvaihdon palvelujen käyttäjäksi sekä mittausalueen rekisteröinti, jos rekisteröityminen tai mittausalueen rekisteröinti ei vaaranna sähkökaupan keskitetyn tiedonvaihdon palvelujen aikataulun mukaista käyttöönottoa.

Järjestelmävastaavan kantaverkonhaltijan on 1 momentin estämättä jatkettava sähkömarkkinalain 75 a §:ssä tarkoitetun vähittäismyyjän ja jakeluverkonhaltijan rekisteröitymisaikaa sähkökaupan keskitetyn tiedonvaihdon palvelujen käyttäjäksi sekä mittausalueen rekisteröinnin määräaikaa käyttöönottojakson alkamisen jälkeen, jos rekisteröitymisen tai mittausalueen rekisteröinnin estäneet puutteet eivät ole merkittäviä, toiminnanharjoittaja on esittänyt ennen käyttöönottojakson alkamista riittävät korjaavat toimenpiteet puutteiden poistamiseksi eivätkä puutteet vaaranna sähkökaupan keskitetyn tiedonvaihdon palvelujen aikataulun mukaista käyttöönottoa. Järjestelmävastaavan kantaverkonhaltijan on ilmoitettava rekisteröitymisajan jatkamisesta ja sen kestosta toiminnanharjoittajalle ja Energiavirastolle. Ilmoitus vähittäismyyjälle on tehtävä ennen kuin vähittäismyyjä on velvollinen toteuttamaan 3 §:n 1 momentissa säädetyt toimenpiteet.

3 §

Rekisteröimätöntä vähittäismyyjää koskevat toimenpiteet

Vähittäismyyjän, joka ei ole rekisteröitynyt sähkömarkkinalain 75 a §:n mukaisesti sähkökaupan keskitetyn tiedonvaihdon käyttäjäksi käyttöönottojakson alkuun mennessä tai jonka rekisteröitymisaikaa ei ole jatkettu 2 §:n 4 momentin mukaisesti, on:

- 1) ilmoitettava kahden viikon kuluessa käyttöönottojakson alkamisesta asiakkailleen, asiakkaidensa jakeluverkonhaltijoille, järjestelmävastaavalle kantaverkonhaltijalle ja Energiavirastolle.

Eduskunnan vastaus EV 135/2021 vp

le asiakkaidensa sähkömyyntisopimusten siirtämisestä yhdelle tai useammalle sähkökaupan keskitetyn tiedonvaihdon palvelujen käyttäjäksi rekisteröidylle vähittäismyyjälle; tai

2) irtisanottava kahden viikon kuluessa käyttöönottojakson alkamisesta kaikki asiakkaidensa toistaiseksi tai määräajan voimassaolevat sähkömyyntisopimukset päättymään kolmen viikon kuluttua irtisanomisesta.

Edellä 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettu asiakkaiden sähkömyyntisopimusten siirtäminen on saatettava loppuun kuuden viikon kuluessa käyttöönottojakson alkamisesta. Edellä 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettua sopimuskannan irtisanomisesta on ilmoitettava samanaikaisesti irtisanomisen kanssa asiakkaiden jakeluverkonhaltijoille, järjestelmävastaavalle kantaverkonhaltijalle ja Energiavirastolle.

Edellä 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettuun irtisanomiseen ei sovelleta sähkömarkkinalain 89 §:n 2 momenttia, 92 §:n 1 ja 2 momenttia eikä sähkömyyntisopimuksen ehtoja sähkömyyntisopimuksen irtisanomisesta.

Jos vähittäismyyjä ei ole tehnyt määräajassa 1 ja 2 momentissa tarkoitettuja ilmoituksia asiakkaidensa jakeluverkonhaltijoille, järjestelmävastaavalle kantaverkonhaltijalle ja Energiavirastolle, vähittäismyyjän sähkömyyntisopimukset purkautuvat ilman eri toimenpiteitä viiden viikon kuluttua käyttöönottojakson alkamisesta.

Jos 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettua siirtämistä ei ole toteutettu asetetussa määräajassa tai jos asiakkaalla ei 1 momentin 2 kohdan mukaisen irtisanomisajan päättyessä ole voimassa uutta sähkömyyntisopimusta sekä 4 momentissa tarkoitettussa tilanteessa, vähittäismyyjän asiakkaan jakeluverkonhaltija ei saa keskeyttää sähköjakelua, ennen kuin jakeluverkonhaltija on ilmoittanut asiakkaalle sähköjakelun keskeyttämisestä ja sen syystä. Jakeluverkonhaltijan on huolehdittava siitä, että asiakkaalle toimitetaan sähköä vähintään kolmen viikon ajan ilmoituksen lähettämisestä. Jos asiakas ei ole tässä ajassa solminut uutta sähkömyyntisopimusta, jakeluverkonhaltijan on huolehdittava toimituksesta siihen asti, kunnes Energiavirasto on päätöksellään siirtänyt asiakkaan sähkötoimituksen sähkömarkkinalain 67 §:ssä tarkoitettua toimitusvelvollisen vähittäismyyjän vastuulle. Sähkötoimitukseen sovelletaan tällöin 67 §:n 2 momentissa tarkoitettuja ehtoja. Loppukäyttäjän on korvattava jakeluverkonhaltijalle sähkötoimituksesta aiheutuneet kohtuulliset kustannukset. Jos loppukäyttäjä ja jakeluverkonhaltija eivät sovi korvauksesta, Energiavirasto määrää korvauksen suuruuden.

Vähittäismyyjä, joka toteuttaa 1 momentissa säädetyt toimenpiteet, ei ole velvollinen jatkaamaan sähkömarkkinalain muuttamisesta annetun lain (108/2019) voimaantulosäännöksen 4 momenttiin perustuvia sähkökaupan keskitetyn tiedonvaihdon palvelujen käyttöönoton edellyttämiä valmistelutoimia.

Vähittäismyyjän asiakkaalleen aiheuttamaan vahinkoon ja sen korvaamiseen sovelletaan sähkömyyntisopimuksen ehtoja. Vähittäismyyjän jakeluverkonhaltijalle aiheuttamaan vahinkoon ja sen korvaamiseen sovelletaan vahingonkorvauslakia (412/1974).

4 §

Sähkökaupan keskitetyn tiedonvaihdon palvelujen käyttäjäksi rekisteröityneen vähittäismyyjän toiminnan päättymisen käyttöönottojakson aikana

Sähkökaupan keskitetyn tiedonvaihdon palvelujen käyttäjäksi sähkömarkkinalain 75 a §:n mukaisesti rekisteröityneen vähittäismyyjän, joka lopettaa vähittäismyyntin suunnitellusti käyttöönottojakson aikana, on ilmoitettava viikon kuluessa käyttöönottojakson alkamisesta asiakkail-

Eduskunnan vastaus EV 135/2021 vp

leen, asiakkaidensa jakeluverkonhaltijoille, järjestelmävastaavalle kantaverkonhaltijalle ja Energiavirastolle asiakkaidensa sähkönmyyntisopimusten siirtämisestä yhdelle tai useammalle sähkökaupan keskitetyn tiedonvaihdon palvelujen käyttäjäksi rekisteröityneelle vähittäismyyjälle. Asiakkaiden sähkönmyyntisopimusten siirtäminen on tällöin saatettava loppuun vähintään seitsemän viikkoa ennen sähkökaupan keskitetyn tiedonvaihdon palvelujen käyttöönottoajankohtaa. Vähittäismyyjän on tällöin jatkettava sähkökaupan keskitetyn tiedonvaihdon käyttöönoton valmistelutoimenpiteitä käyttöönottosuunnitelman mukaisesti siihen saakka, kunnes vähittäismyyjän kaikki sähkönmyyntisopimukset on siirretty sähkökaupan keskitetyn tiedonvaihdon palvelujen käyttäjäksi rekisteröityneille vähittäismyyjille.

Sähkökaupan keskitetyn tiedonvaihdon palvelujen käyttäjäksi sähkömarkkinalain 75 a §:n mukaisesti rekisteröityneen vähittäismyyjän, joka käyttöönottojakson aikana lopettaa vähittäismyyntin konkurssin tai maksuvaikeuksien vuoksi, on:

1) irtisanottava kaikki asiakkaidensa voimassaolevat sähkönmyyntisopimukset päättämään kahden viikon kuluttua vähittäismyyntin lopettamispäätöksen tekemisestä, jos vähittäismyyjä tai vähittäismyyjän konkurssipesä pystyy jatkamaan vähittäismyyntiä vähintään kahden viikon ajan; tai

2) ilmoitettava viipymättä vähittäismyyntin lopettamisesta asiakkailleen, asiakkaidensa jakeluverkonhaltijoille, järjestelmävastaavalle kantaverkonhaltijalle ja Energiavirastolle, jos vähittäismyyjä tai vähittäismyyjän konkurssipesä ei pysty jatkamaan vähittäismyyntiä vähintään kahden viikon ajan tai jos päätös vähittäismyyntin lopettamisesta on tehty sen jälkeen, kun on kulunut neljä viikkoa käyttöönottojakson alkamisesta.

Edellä 2 momentissa tarkoitettu irtisanominen on tehtävä neljän viikon kuluessa käyttöönottojakson alkamisesta. Irtisanomisesta on ilmoitettava samanaikaisesti irtisanomisen kanssa asiakkaiden jakeluverkonhaltijoille, järjestelmävastaavalle kantaverkonhaltijalle ja Energiavirastolle. Irtisanomiseen ei sovelleta sähkömarkkinalain 89 §:n 2 momenttia, 92 §:n 1 ja 2 momenttia eikä sähkönmyyntisopimuksen ehtoja sähkönmyyntisopimuksen irtisanomisesta.

Jos 1 momentissa säädetyn sähkönmyyntisopimusten siirtämisen uusille vähittäismyyjille edellyttämiä sanomia vähittäismyyjän vaihdosta ei ole saapunut jakeluverkonhaltijalle vähintään yhdeksän viikkoa ennen sähkökaupan keskitetyn tiedonvaihdon palvelujen käyttöönottoajankohtaa, jos asiakkaalla ei 3 momentin mukaisen irtisanomisajan päättyessä ole voimassa uutta sähkönmyyntisopimusta taikka jos kyse on 2 momentin 2 kohdassa tarkoitettusta tilanteesta, noudatetaan 3 §:n 5 momentissa säädettyä menettelyä. Energiaviraston on annettava 1—3 momentissa tarkoitettun ilmoituksen vastaanotettuaan jakeluverkonhaltijoille ohjeet mainitun menettelyn edellyttämistä toimenpiteistä.

Vähittäismyyjän asiakkaalleen aiheuttamaan vahinkoon ja sen korvaamiseen sovelletaan sähkönmyyntisopimuksen ehtoja. Vähittäismyyjän jakeluverkonhaltijalle aiheuttamaan vahinkoon ja sen korvaamiseen sovelletaan vahingonkorvauslakia.

5 §

Asiakkaan oikeus purkaa sähkönmyyntisopimus käyttöönottojakson aikana

Vähittäismyyjän asiakkaalla on oikeus käyttöönottojakson aikana purkaa toistaiseksi tai määräajan voimassa oleva sähkönmyyntisopimuksensa päättämään kahden viikon kuluttua, jos:

1) vähittäismyyjä on irtisanonut sähkönmyyntisopimuksen 3 §:n 1 momentin 2 kohdan nojalla; tai

Eduskunnan vastaus EV 135/2021 vp

2) vähittäismyyjän sähkökaupan keskitetyn tiedonvaihdon palvelujen käyttöönotossa ilmenee käyttöönottojakson aikana ongelmia, jotka saattavat johtaa asiakkaan sähkötoimituksen keskeytykseen.

Vähittäismyyjä ei saa periä asiakkaaltaan sopimussakkoa tai muuta sähkömyyntisopimuksen ennaikaiseen päättämiseen perustuvaa suoritusta, jos asiakas on purkanut 1 momentin mukaisesti määräajan voimassaolevan sähkömyyntisopimuksensa.

Vähittäismyyjän on ilmoitettava sähkömyyntisopimuksen irtisanomisen yhteydessä asiakkaalleen tässä pykälässä säädetyistä asiakkaan oikeuksista.

6 §

Rekisteröimätöntä jakeluverkonhaltijaa koskevat toimenpiteet

Jos jakeluverkonhaltija ei ole rekisteröitynyt sähkömarkkinalain 75 a §:n mukaisesti sähkökaupan keskitetyn tiedonvaihdon käyttäjäksi käyttöönottojakson alkuun mennessä tai jos jakeluverkonhaltijan rekisteröitymisaikaa ei ole jatkettu 2 §:n 4 momentin mukaisesti, jakeluverkonhaltijan ja järjestelmävastaavan kantaverkonhaltijan on yhdessä Energiaviraston kanssa viipymättä selvitettävä, pystyykö jakeluverkonhaltija turvaamaan väliaikaisjärjestelyillä, että vähittäismyyjät voivat toimittaa sähköä jakeluverkkoon asiakkailleen sähkökaupan keskitetyn tiedonvaihdon palvelujen käyttöönoton jälkeen siihen saakka kunnes jakeluverkonhaltija pystyy täyttämään rekisteröitymiselle asetetut vaatimukset.

Jos jakeluverkonhaltija ei pysty toteuttamaan 1 momentissa tarkoitettuja väliaikaisjärjestelyjä, Energiaviraston on tarvittaessa päätettävä niistä toimenpiteistä, joihin on ryhdyttävä jakeluverkonhaltijan sähköverkkotoiminnan ylläpitämiseksi. Energiavirasto voi tällöin määrätä jakeluverkonhaltijalle kuuluvia tehtäviä yhden tai useamman muun jakeluverkonhaltijan hoidettavaksi. Toimenpiteet on tällöin rajattava ensisijaisesti koskemaan sellaisia jakeluverkonhaltijan sähköverkkotoimintaan kuuluvia tehtäviä ja velvollisuuksia, jotka liittyvät sähkökaupan keskitetyn tiedonvaihdon palvelujen käyttöön. Toimenpiteitä koskeva päätös on voimassa, kunnes jakeluverkonhaltija on rekisteröity sähkökaupan keskitetyn tiedonvaihdon palvelujen käyttäjäksi. Sen estämättä, mitä sähkömarkkinalain 76 §:ssä säädetään, jakeluverkonhaltijalla on oikeus luovuttaa mainitussa pykälässä tarkoitettuja tietoja, jos tietojen luovuttaminen on tarpeen tässä momentissa tarkoitettujen tehtävien hoitamiseksi.

Energiavirasto voi peruuttaa jakeluverkonhaltijan sähköverkkoluvan, jos jakeluverkonhaltija oleellisesti rikkoo sille sähkömarkkinalaissa säädetyjä sähkökaupan keskitetyn tiedonvaihdon palvelujen piiriin kuuluvia tehtäviä ja niiden edellyttämiä velvoitteita sähkökaupan keskitetyn tiedonvaihdon palvelujen käyttöönotosta, eikä rikkomusta voida korjata 1 ja 2 momentissa tarkoitetuilla toimenpiteillä. Sähköverkkoluvan peruuttamisen jälkeen noudatetaan sähkö- ja maakaasumarkkinoiden valvonnasta annetun lain (590/2013) 24 §:ssä säädettyä menettelyä.

Muutoksenhausta hallintotuomioistuimeen säädetään oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019). Energiaviraston päätöksen täytäntöönpanokelpoisuuteen sovelletaan kuitenkin sähkö- ja maakaasumarkkinoiden valvonnasta annetun lain 38 §:ää.

Jakeluverkonhaltijan, johon on kohdistettu 2 momentissa tarkoitettuja toimenpiteitä, asiakkaalleen aiheuttamaan vahinkoon ja sen korvaamiseen sovelletaan sähköverkkosopimuksen ehtoja. Jakeluverkonhaltijan vähittäismyyjälle ja toiselle jakeluverkonhaltijalle aiheuttamaan vahinkoon sovelletaan vahingonkorvauslakia.

Eduskunnan vastaus EV 135/2021 vp

7 §

Tiedottaminen

Energiaviraston, järjestelmävastaavan kantaverkonhaltijan ja työ- ja elinkeinoministeriön on käyttöönottojakson aikana tiedotettava aktiivisesti sähkökaupan keskitetyn tiedonvaihdon palvelujen käyttöönottoon liittyvistä keskeisistä tapahtumista sekä ongelmista, jotka vaikuttavat tai voivat vaikuttaa vähittäismyyjien ja jakeluverkonhaltijoiden asiakkaisiin. Ministeriö koordinoi tarvittaessa tiedottamista.

Vähittäismyyjän ja jakeluverkonhaltijan on tiedotettava aktiivisesti asiakkailleen sähkökaupan keskitetyn tiedonvaihdon palvelujen käyttöönottoon liittyvistä tapahtumista ja ongelmista, jotka vaikuttavat tai voivat vaikuttaa sen asiakkaisiin.

8 §

Valvonta ja ohjaus

Lukuun ottamatta 7 §:n 1 momentissa tarkoitettua Energiaviraston ja työ- ja elinkeinoministeriön tiedottamisvelvoitetta Energiaviraston tehtävänä on valvoa tämän lain noudattamista. Valvontaan sovelletaan sähkö- ja maakaasumarkkinoiden valvonnasta annettua lakia.

Energiaviraston on 3 ja 4 §:ssä tarkoitetuissa tilanteissa annettava jakeluverkonhaltijoille ohjeet 3 §:n 5 momentin mukaisen menettelyn edellyttämistä toimenpiteistä.

9 §

Voimassaolo

Tämä laki tulee voimaan päivänä _____ kuuta 20 ja on voimassa 31 päivään maaliskuuta 2023.

Helsingissä 15.10.2021

Eduskunnan puolesta

puhemies

pääsihteeri